USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci navrhovatele: **B. H.,** proti odpůrci: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje,** se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, v řízení o návrhu na neplatnost voleb a hlasování, o námitce podjatosti vznesené navrhovatelem proti soudcům Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Janu Rutschovi, JUDr. Pavlu Kumprechtovi a Mgr. Heleně Konečné,

takto:

Soudci Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Pavel Kumprecht a Mgr. Helena Konečná **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 30 A 109/2012.

Odůvodnění:

[1] Navrhovatel podal návrh ze dne 21. 10. 2012 na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva Královehradeckého kraje konaných ve dnech 12. 10. 2012 a 13. 10. 2012. Již v tomto podání navrhovatel vznesl námitku podjatosti vůči všem soudcům Krajského soudu v Hradci Králové, jmenovitě vůči jeho předsedovi a místopředsedovi tohoto soudu, neboť soudci podle jeho názoru *„v minulosti lhali a navrhovateli se za to neomluvili“*.

[2] Podáním zevně datovaným 21. 10. 2012, jež bylo krajskému soudu doručeno dne 1. 11. 2012, navrhovatel doplnil námitku podjatosti tak, že směřuje vůči soudcům Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Janu Rutschovi, JUDr. Pavlu Kumprechtovi a Mgr. Heleně Konečné. Tito soudci podle navrhovatele *„v minulosti lhali, nedokázali dopravit jeho podání příslušnému orgánu včas a uvedli, že navrhovatel zmeškal lhůtu pro podání daného návrhu.“*

[3] Věc byla v souladu s ustanovením § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), předložena k rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

[4] Soudci Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Pavel Kumprecht a Mgr. Helena Konečná se k návrhu na její vyloučení vyjádřili tak, že se necítí být podjatí a není jim známa žádná skutečnost, ze které by mohl vyplynout důvod případných pochybností o jejich nepodjatosti.

[5] Námitka podjatosti je zčásti nepřípustná, a zčásti nedůvodná.

[6] Nejvyšší správní soud upozorňuje, že se nemohl zabývat námitkou podjatosti směřující proti JUDr. Milanu Bořkovi, předsedovi Krajského soudu v Hradci Králové, jelikož se nepodílí na projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 30 A 109/2012. Institut podjatosti slouží totiž *„k naplnění jednoho ze základních funkčních principů soudnictví v moderním demokratickém právním státě, vyžadujícím, aby spory účastníků rozhodovali jenom takoví soudci, kteří nemají na věci jakýkoliv zájem a u nichž je proto předpoklad, že spor budou rozhodovat zcela nestranně. Soudnictví je ovšem vždy pojmově spjato s rozhodováním konkrétních pří, tj. nemá povahu akademického řešení obecných právních otázek, které nemají význam pro účastníky řízení; proto i uvedený základní funkční princip nestrannosti je nutno vztahovat toliko ke konkrétní rozhodované věci*“ (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2008, č. j. Nao 108/2008 - 35). Navrhovatel proto může namítat podjatost pouze u těch soudců, kteří mají v jeho věci rozhodovat. Pokud namítá podjatost soudců jiných, jde o nepřípustný návrh ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a je třeba jej odmítnout. Nad rámec uvedeného zdejší soud dodává, že JUDr. Milan Bořek nemůže mít jako soudce žádný vliv na rozhodování věci navrhovatele, neboť podle rozvrhu práce byla věc přidělena jiným soudcům. Z rozvrhu práce Krajského soudu v Hradci Králové je dále zřejmé (srov. http://portal.justice.cz/), že JUDr. Bořek působí jako soudce na občanskoprávním oddělení krajského soudu, nikoliv na úseku správního soudnictví. Ani jako funkcionář státní správy soudu nemá předseda soudu oprávnění zasahovat do rozhodovací činnosti jednotlivých soudců (obdobně srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2009, č. j. Nao 33/2009 - 25).

[7] Z téhož důvodu se Nejvyšší správní soud nezabýval ani námitkou podjatosti směřující proti místopředsedovi a ostatním soudcům Krajského soudu v Hradci Králové, kteří se na projednání a rozhodování věci navrhovatele vedené pod sp. zn. 30 A 109/2012 nepodílí.

[8] Námitkou podjatosti soudců JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Pavla Kumprechta a Mgr. Heleny Konečné, kteří mají věc projednávat a rozhodovat, se pak Nejvyšší správní soud zabýval věcně.

[9] Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[10] Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v ustanovení čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v ustanovení čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (ustanovení čl. 1 odst. 1 Ústavy).

[11] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 -16).

[12] Navrhovatel námitku podjatosti soudců Krajského soudu v Hradci Králové založil na skutečnosti, že tito soudci *„v minulosti lhali a nedopravili jeho podání příslušnému orgánu včas, přičemž konstatovali zmeškání lhůty pro podání návrhu.“*

[13] Nejvyšší správní soud konstatuje, že nestrannost soudce se zkoumá jednak ze subjektivního a jednak z objektivního hlediska. Subjektivní kritérium vypovídá o osobním přesvědčení soudce, objektivní naproti tomu svědčí o tom, že soudce skýtá dostatečné záruky vylučující jakékoliv legitimní pochybnosti v tomto ohledu. V dané věci bylo subjektivní stanovisko navrhovatele skutečně podnětem k tomu, aby se Nejvyšší správní soud podjatostí soudců Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Pavla Kumprechta a Mgr. Heleny Konečné zabýval. Subjektivní náhled jmenovaných soudců, jak vyplývá z jejich vyjádření, svědčí o tom, že se za podjaté v souzené věci nepovažují.

[14] Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti v této věci klíčový význam ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., věta třetí, podle níž *„důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech“*. Uvedená námitka navrhovatele proto nemůže být shledána důvodnou, neboť okolnosti spočívající v postupu a rozhodování soudců Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Pavla Kumprechta a Mgr. Heleny Konečné v jiné věci navrhovatele vedené u Krajského soudu v Hradci Králové nemohou být důvodem pro jejich vyloučení. Jak Nejvyšší správní soud poznamenal v usnesení ze dne 22. 7. 2009, č. j. Nao 48/2009 - 162, *„dřívější rozhodování soudců, které se autoritativně vyslovilo k právům a povinnostem žalobkyně, nezpůsobuje jejich podjatost, jakkoli mohlo být pro žalobkyni nepříznivé. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost, a nesouhlas žalobkyně s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), event. ústavní stížnost, nikoli námitka podjatosti“*. Z těchto důvodů nemůže tvrzení navrhovatele, že soudci Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Pavel Kumprecht a Mgr. Helena Konečná rozhodující v jiné věci

navrhovatele podle jeho názoru „*lhali a nevypravili jeho podání příslušnému orgánu včas*“, založit jakékoliv pochybnosti o jejich nepodjatosti. Z ustanovení § 8 odst. 1 věta třetí s. ř. s. totiž vyplývá, že okolnosti spočívající v procesním postupu jmenovaných soudců v jiných věcech navrhovatele nemohou být důvodem pro jejich vyloučení. Nadto nelze přehlédnout, že tato tvrzení, jejichž prostřednictvím dovozuje navrhovatel podjatost citovaných soudců Krajského soudu v Hradci Králové, jsou zcela subjektivního a dehonestujícího charakteru, jež nejsou podložena jakýmikoli relevantními důkazními prostředky. Údajná pochybení těchto soudců v navrhovateli blížeji nespecifikovaném řízení měla být namítána v tomto řízení, případně v řízení o opravném prostředku (kasační stížnosti), nikoli v zcela jiném řízení prostřednictvím námitky podjatosti.

[15] Nejvyšší správní soud dále zkoumal poměr jmenovaných soudců k projednávané věci. Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům - kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů - mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

[16] V projednávané věci však žádný z těchto důvodů ze spisového materiálu nebyl zjištěn. Nelze dovodit, že by soudci Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Pavel Kumprecht a Mgr. Helena Konečná navrhovatele jakýmkoliv způsobem znevýhodňovali či poškozovali. Ani sami soudci si nejsou vědomi přímého poměru k věci nebo k účastníkům, jak vyplývá z jejich vyjádření k námitce podjatosti. Výše jmenovaní se rovněž nepodíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu ani v předchozím soudním řízení.

[17] Vzhledem k tomu, že navrhovatelem uvedená skutečnost nemůže být ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. důvodem pro vyloučení soudce, a jiné skutečnosti navrhovatel netvrdí, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že soudci Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Pavel Kumprecht a Mgr. Helena Konečná nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 30 A 109/2012.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. listopadu 2012

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu